

Logga
inHitta
vård Meny[Infektioner på huden](#)

Borrelia

Borrelia är en bakteriesjukdom som sprids av fästingar. De flesta får lindriga besvär och blir friska efter att ha behandlats med antibiotika. Ibland sprider sig sjukdomen till nervsystemet och lederna, och då kan det ta längre tid att bli frisk.

En annan sjukdom som sprids via [fästingbett](#) är [TBE](#).

Symtom

Många som smittas av borrelia får inga symtom eller besvär alls. De märker därför inte av att de har varit smittade.

Hudrodnad är det vanligaste symtomet

Borrelia orsakar ofta en typisk hudinfektion.

Hudrodnaden kan sprida sig cirkelformat.

Borrelia lymfocytom sitter oftast på örsnibben.

När borrelia ger symtom är en hudrodnad vanligast. Rodnaden kommer då på platsen där du fick fästingbettet. Den här hudrodnaden kallas också för erythema migrans. Rodnaden syns mest på ljusare hud. På mörkare hud syns den ofta mindre.

En hudrodnad som beror på borrelia kommer oftast en till fyra veckor efter att du har blivit biten. Det här är fler vanliga tecken på att hudrodnaden beror på borrelia:

- Rodnaden är större än fem centimeter i diameter.
- Rodnaden växer.
- Rodnaden är ringformad, oval eller oregelbunden i formen.
- Rodnaden bleknar i mitten eller är jämnt röd.
- Rodnaden domnar och kliar.

Ibland kan flera rodnader uppstå på kroppen. Det kan vara ett tecken på att infektionen har spridit sig.

Rodnad inte alltid borrelia

Det är vanligt att få en rodnad i huden efter ett fästingbett, men om rodnaden inte beror på borrelia är den ofta lite mindre och går snabbt över.

Kan ge andra hudbesvär

Du kan också få andra slags hudförändringar. Det kan till exempel vara vätskande sår eller utslag med blåsor.

Du kan även få fler än en hudrodnad på kroppen. De kallas multipla erythema migrans. Då kan du också få feber.

Kan orsaka värk i kroppen

Borrelia kan också orsaka huvudvärk och värk som kan stråla ut i nacken, armarna, ryggen och benen.

Blåröd knuta på huden

En del får en blåröd knuta i huden. Den brukar vara mellan en och fem centimeter stor och sitter ofta på örsnibben eller bröstvårtan. En sådan knuta kallas för borrelia lymfocytom och är vanligare hos barn än hos vuxna. Du får ofta svullna lymfkörtlar i närheten av knutan.

Lederna kan bli inflammerade

Borrelia kan ibland orsaka en ledinflammation som kallas borreliaartrit. Då brukar en eller flera leder svullna upp. Ledinflammation är vanligast i knäleden.

Svullnaden varar mellan några dagar och ett par veckor. Den brukar försvinna av sig själv. Svullnad och värk kan återkomma flera gånger med lång tid emellan. Värken kan finnas kvar även när svullnaden är borta.

Borrelia kan spridas till nervsystemet

Ibland kan nervsystemet påverkas. Det kallas neuroborrelios och är vanligare hos barn.

Symtomen brukar komma två till sex veckor efter fästingbettet. Ibland kan det dröja upp till tre månader. En del får först den typiska hudrodnaden, men inte alla. När symtomen från nervsystemet kommer brukar hudrodnaden ha bleknat.

Det här kan vara symtom på neuroborrelios:

- Huvudvärk.
- Stelhet i nacken.
- Kraftig värk i nacken, ryggen, armarna eller benen.
- [Förlamning i en del av ansiktet](#).

När och var ska jag söka vård?

Kontakta en vårdcentral om du tror att du eller ditt barn har borrelia. Många mottagningar kan du kontakta genom att [logga in](#).

Ibland räcker det att du chattar eller videosamtalar med en läkare för att få vård.

Ring telefonnummer 1177 om du vill ha sjukvårdsrådgivning. Då får du hjälp att bedöma dina symtom eller hjälp med var du kan söka vård.

Om det är bråttom

Ring genast 112 om:

- Du har huvudvärk, är stel i nacken och känner dig väldigt sjuk.
- Du blir förlamad i ansiktet eller annan del av kroppen.

Vad är borrelia?

Borrelia är en så kallad zoonos, en sjukdom som sprids mellan djur och människor. Fästingar suger blod från människor, fåglar och däggdjur och kan då bli infekterade med olika smittämnen. Dessa smittor sprider de sedan vidare nästa gång de suger blod. Borreliabakterien är en sådan smitta.

Så smittar borrelia

Du kan få borrelia om du blir biten av en fästing som bär på borreliabakterier. Det är inte säkert att du ens har märkt att du har fått ett fästingbett.

Fästingar är som mest aktiva när temperaturen ligger över fem grader. Risken för att få ett fästingbett är därför som störst under perioden mars till november.

Du kan få sjukdomen vid fler än ett tillfälle.

Borrelia finns i nästan hela Sverige

Borrelia finns över stora delar av norra halvklotet och förekommer i nästan hela Sverige. Risken för att smittas är störst längs kusterna, framför allt i de sydöstra delarna av Sydsverige och Mellansverige. I dessa områden kan upp till en tredjedel av fästingarna vara bärare av borreliabakterier.

Hur kan jag minska risken att få borrelia?

Det dröjer oftast minst ett dygn från det att fästingen har bitit sig fast till att borreliabakterierna överförs till dig. Du minskar risken för att bli smittad om du tar bort fästingen så fort som möjligt.

Det finns ännu inget vaccin mot borrelia, men det pågår studier för att ta fram ett vaccin.

Minska risken för fästingbett

Du kan försöka undvika att få fästingbett genom att bära stövlar, långbyxor och långärmade tröjor i områden där fästingar finns. Det har visat sig att mörka kläder drar till sig färre fästingar. Däremot är fästingarna lättare att upptäcka på ljusa kläder.

Det är bra att leta efter fästingar på kroppen när du har varit utomhus. Du kan till exempel ta för vana att leta efter fästingar varje kväll. Då kanske du hittar fästingar innan de har bitit sig fast. Fästingen vandrar omkring i flera timmar på kroppen innan den biter sig fast.

Undersökningar

En läkare brukar kunna ställa diagnosen borrelia enbart genom att titta på den typiska hudrodnaden. Du kan få lämna blodprov om det finns misstanke om att sjukdomen har spridit sig i kroppen.

Du kan få lämna ett ryggvätskeprov om du har symtom som tyder på att borreliainfektionen har spridit sig till nervsystemet.

Du kan få lämna ett prov på ledvätska om läkaren tror att du har fått en ledinflammation.

Behandling

Borrelia behandlas med antibiotika. Hudrodnaden kan bli större det första dygnet efter att behandlingen har inletts. Rodnaden försvinner oftast inom en till två veckor.

De flesta blir helt friska efter behandlingen. Däremot kan det ta längre tid för kroppen att läka helt om behandlingen påbörjas sent. Då kan det ibland ta många månader innan alla symtom försvinner. Även om symtomen inte försvinner direkt så är infektionen behandlad.

Lång behandling ger ingen effekt

Du blir inte frisk snabbare av att få en längre behandling med antibiotika, utöver den första kuren. Däremot kan en långvarig behandling med antibiotika ge biverkningar.

Komplikationer och följsjukdomar

Borreliabakterien kan orsaka en kronisk hudinflammation, även om det är ovanligt. Hudinflammationen heter

akrodermatit.

Du blir oftast helt frisk även om borreliainfektionen har spridit sig till nervsystemet. Det finns inget vetenskapligt stöd för att själva borreliainfektionen skulle kunna bli kronisk, det vill säga bestående.

Ibland kan däremot borreliainfektionen orsaka besvär som finns kvar under lång tid.

Kronisk hudinflammation – akrodermatit

En ovanlig följsjukdom av borrelia är en kronisk hudinflammation som kallas akrodermatit. Den kan komma månader eller år efter ett fästingbett. Man kan då få blåroda missfärgningar och svullnader, oftast på fötterna eller benen. Akrodermatit behandlas med antibiotika.

Hudförändringar som hann komma innan behandlingen påbörjades brukar bli bestående.

Komplikationer av neuroborrelios

Borrelia kan orsaka en allvarlig infektion i det centrala nervsystemet, men det är mycket ovanligt. Det kan leda till förlamningar i kroppen eller att hjärnan påverkas på olika sätt. Minnesstörningar och koncentrationssvårigheter är de vanligaste besvären.

Infektionen behandlas med antibiotika, men det kan ta lång tid innan symtomen försvinner.

Graviditet och borrelia

Det finns ingenting som tyder på att en borreliainfektion kan påverka graviditeten eller fostret.

Påverka och delta i din vård

Du kan [söka vård på vilken vårdcentral eller öppna specialistmottagning](#) du vill i hela landet. Ibland krävs det [remiss](#) till den öppna specialiserade vården.

Informationen ska gå att förstå

Du ska få vara delaktig i din vård. För att kunna vara det behöver du [förstå informationen](#) som du får av vårdpersonalen. Ställ frågor om det behövs. Du ska till exempel få information om behandlingsalternativ och [hur länge du kan behöva vänta på vård](#).

Du har möjlighet att [få hjälp av en tolk om du inte pratar svenska](#). Du har också [möjlighet att få hjälp av en tolk om du till exempel har en hörselnedsättning](#).

Du som behöver hjälpmedel ska få information om vad som finns. Du ska också få veta hur du ska göra för att få ett hjälpmedel.

Barn ska ha möjlighet att vara delaktiga

Barn ska få [vara delaktiga](#) i sin vård. Det finns ingen åldersgräns för detta. Barnets möjlighet att ha inflytande över vården beror på hens ålder och mognad.

Ditt samtycke är viktigt

När du har fått information om vilka alternativ och möjligheter till vård du har kan du ge ditt samtycke eller på något annat sätt uttrycka ett ja. Det gäller även [dig som inte är myndig](#).

Du kan [välja att inte ge ditt samtycke till den vård som du erbjuds](#). Du får också när som helst ta tillbaka ditt samtycke.

Senast uppdaterad:

2024-03-08

Redaktör:

Rebecka Persson, 1177.se, nationella redaktionen

Granskare:

Göran Günther, infektionsläkare, Akademiska sjukhuset, Uppsala

Fotograf:

Fotogruppen vid Södersjukhuset, Stockholm

Fästingbett

Fästingar är små spindeldjur som framför allt finns i skog och i högt gräs. De biter sig fast i huden för att suga blod. Ett fästingbett ger oftast inga besvär, men ibland kan fästingar sprida sjukdomar som borrelia och TBE.

TBE - fästingburen hjärninflammation

TBE är en virussjukdom som sprids av fästingar. De flesta som smittas får lindriga besvär och blir friska efter några dagar, men upp till en tredjedel får en inflammation i hjärnan eller hjärnhinnorna. Det finns vaccin mot TBE.

Infektion och inflammation

Vad är en infektion och vad är en inflammation? Det kan du läsa om här.

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se får du råd om hälsa och information om sjukdomar och vilka mottagningar du kan kontakta. Logga in för att läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt.

1177 ger dig råd när du vill må bättre.

1177 på flera språk

I

Om 1177

I

Kontakt

I

[Behandling av personuppgifter](#)

[Hantering av kakor](#)

[Inställningar för kakor](#)

1177 – en tjänst från [Inera](#).